

МЕДІАФЕСТИВАЛЬ «МОСКВА-ЗАПОРІЖЖЯ» ЯК СПОСІБ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІДЕЙ ПРЕДМЕТУ «МЕДІАКУЛЬТУРА» ТА РЕАЛІЗАЦІЯ УЧНІВ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС

Статтю присвячено питанням розвитку Медіафестивалю «Москва-Запоріжжя», а, як наслідок, і розвитку шкільної медіа творчості в цілому. Зазначені головні вектори розвитку цього заходу та перспективи його існування та поширення на території України у майбутньому.

Ключові слова: *медіафестиваль, медіакультура, медіаграмотність, медіапроект, фотографія, аудіовізуальний твір, Інтернет-творчість, друковані видання.*

З кожним днем розвиток інформаційних технологій все більше і більше нагадує фантастичні фільми 70-80-х років, або ж твори Азімова чи Бредбері. Ще буквально якихсь 10 років тому Інтернет вважався привілею, яка підносила її володаря на рівень інтелектуального генія, в якого в відкритому доступі є вся інформація. А зараз, у маленькому прямокутнику з кольоровим дисплеєм, цей самий Інтернет можна отримати в будь-якій точці Земної кулі, не залежно від того, які там умови. Та ще й крім цього, є можливість робити фотографії, знімати відео, дзвонити та писати людям, які знаходяться за кілометри від вас, розважатися іграми у вільний час, заводити будильник, фіксувати час таймером, рахувати за допомогою калькулятора, читати книги, дивитись фільми, слухати музику. І мало того, все це можна робити, не тиснувши на якісь кнопки, а просто водячи руками по дисплею. Якщо б 10 років тому ви вирішили, що вам, наприклад, у відпустку необхідні всі ці речі, то ваша сумка просто б була не підйомною, а різноманітні плеєри, фотоапарати, книжки, калькулятори і т.п. не лишили б місця для елементарних речей як одяг чи то засоби особистої гігієни.

Звичайно, що було б нелогічним відмовлятися від усіх цих нововведень, тому що ця революція гаджетів просто неминуча. Але з незаперечним плюсом від багатofункціональності цих пристроїв, ми отримуємо, свого роду, мінус у його доступності. Тобто через те, що планшет чи смартфон теоретично можуть собі дозволити середньостатистичні українці, діти дошкільного і шкільного віку вважають просто за смертельну необхідність мати такий дивайс у себе. А як наслідок, ми можемо почути безперервні скарги лікарів на погіршення зору у молодих людей, проблеми із серцем, зайвою вагою та інші, які виникають через занадто активне використання комп'ютерів та недостатнє реальне спілкування чи елементарні прогулянки на свіжому повітрі.

За статистикою, в Україні на лютий 2012-го нараховувалось близько 2,2 млн. смартфонів і причому ця цифра зростає щоденно. Керівники провідних українських мобільних операторів прогнозують в тричі більшу цифру на цей рік, тобто близько 7 млн. користувачів. І це стосується лише смартфонів, не береться до уваги звичайний домашній доступ до мережі чи прості мобільні телефони, які теж мають вихід до Інтернету. І що найцікавіше, що середній вік володаря цього пристрою складає приблизно трохи більше 19 років. З цього можна зробити висновок, що велика частка гаджетів належать особам, які ще не досягли повноліття. В сучасній школі побачити учня, в якого навіть ще в руці не вміщається це чудо електроніки, можна значно легше, ніж побачити його з книгою.

Такий ресурс, звичайно, є надійним помічником для учня. В будь-який момент можна знайти необхідну інформацію з енциклопедичних сайтів, порахувати за допомогою калькулятора, сфотографувати сторінку з підручника з домашнім завданням тощо. Але в деяких випадках цей «помічник» може «допомагати» порушуючи певні норми, так, наприклад, будьте готові побачити у кількох учнів або студентів однакові реферати та курсові роботи на яких буде різнитися лише ім'я та прізвище на титульній сторінці; на контрольній роботі приготуйтеся побачити як учень тактично

ховаючи телефон під партою, переписує із завчасно сфотографованого джерела правильні відповіді, або навіть із смс-повідомлення батьків, які немов ті персонажі мультфільму «завжди спішать на допомогу» своїм чадам, чи взагалі, приготуйтеся потрапити до Всесвітньої мережі у ролі себе самого у низько бюджетному короткометражному фільмі, знятому поки ви активно пояснюєте нову тему. Як і в будь якого явища, у розвитку технологій завжди є дві сторони: позитивна і негативна.

Звичайно відмовлятися від всього нового нелогічно, розвиток на місці не зупиниться ні на хвилину. Наприклад компанія «Google» вже готова запустити в продаж окуляри, які дають всі ці ж привілеї, але не такі помітні для оточуючих, для яких це просто окуляри. Вихід цього гаджету відкладається рік за роком через несумісність закону про приватне життя та особисту інформацію, тому що за допомогою цього пристрою можна непоміченим знімати людину на відео, не питаючи дозволу і жодним чином не виказуючи себе.

Тому в цьому аспекті задача вчителів у школі заохотити дітей використовувати свої безмежні доступи до всесвітньої павутини та новітніх технологій таким чином, щоб це пішло на користь як самій дитині, так і педагогам. Саме на це спрямовано предмет «Медіакультура» або ж «Медіаграмотність», який зараз активно впроваджується у навчальних закладах різної категорії.

Більшість дітей, за статистикою, проводять час за комп'ютером або мобільним телефоном за прослуховуванням музики, спілкуванням у соціальних мережах та розвагами в комп'ютерні ігри. І не завжди той контент, до якого має доступ юна особа, є правильним і доцільним, так у Інтернеті можна знайти інформацію будь-якого змісту (порнографічну, пропагандистську, оманливу), в комп'ютерних іграх сцени насильства чи пропаганди нездорового способу життя, в соціальних мережах дитина може почати спілкування із людиною, яка може мати не етичні наміри стосовно неї. Задача «Медіакультури» полягає у тому, щоб мінуси цього перетворити

на плюси. Тобто, «граючи» на захопленні учня новітніми технологіями, продемонструвати усі їх можливості, а не тільки розважальні. Пояснюючи аспекти створення фільму чи телепередачі, розмежування жанрових особливостей ігор чи музики, побудови логічності кадру у фотографії, можна зацікавити учня і, можливо, змусити його передивитись свої погляди на поняття «інформації».

Я викладаю спецкурс „Медіакультура” вже третій рік у Запорізькому Січовому колегіумі-інтернаті. За цей час помітив, що кожного року кількість дітей, які пов’язують свою майбутню професію, по закінченні школи та виборі університету, із інформаційними галузями: журналістика, реклама, PR, видавнича справа, комунікаційні зв’язки тощо, стає дедалі більша. Активність у створенні шкільної газети, різноманітного контенту на медійні конкурси, участь у МАН з журналістики – все це є показниками того, що спецкурс „Медіакультура” засобом, який може перетворити хобі на майбутню професію, виховати з фотографа-аматора, який знімав на мобільний телефон, журналіста, який тільки пробує себе у шкільній пресі, сценаріста-початківця, який вперше пробує написати сценарій до власного короткометражного фільму, справжнього професіонала. Взагалі знання, уміння, досвід, який діти отримують на уроках з медіаграмотності знадобиться в житті. Доцільним було б викладання цього курсу педагогом, який має журналістську освіту, або пройшов фахову підготовку.

Зараз популярність на фотографії переживає, напевно, найкращі свої часи, адже кожна сторінка в соціальній мережі супроводжується фото і, звичайно, що кожен хоче зробити це фото таким, щоб воно було якомога краще. Вивчення правил композиції кадру, елементарних азів із фотокорекції, допоможе учням аналізувати власний фотоматеріал, уникати помилок. Так, наприклад, учні починають розуміти поняття «заднього фону», поняття цілісності кадру, особливості аудіосупроводу та інші. Всі ці знання, одночасно із традиційними шкільними предметами, для дітей дуже цікаві,

вони допомагають переосмислити зрозумілі істини, проявити творчі здібності та креатизм.

Кожній дитині цікаво, щоб його успіхи побачили. Для цього в Запорізькій області у 2011-му році було започатковано проведення міжнародного медіафестивалю, який вже не перший рік успішно реалізується у Російській федерації. Медіафестиваль «Москва-Запоріжжя» – це унікальний захід, який надає змогу продемонструвати власну медіаторчість і, звичайно, познайомитись із однолітками, яким так само цікаво знімати відео, робити фото, анімації, видавати власні публіцистичні твори у газетах чи журналах, організувати роботу шкільних радіостанцій та виявляти свою майстерність у Інтернет-просторі. Для того, щоб допомогти реалізувати свої творчі задуми, в рамках медіа фестивалю проводяться онлайн майстер-класи, на яких можна отримати корисну інформації та поради від професіоналів, які не перший рік займаються засобами масової інформації. Також були організовані телемости за участю школярів із Запоріжжя та Москви, на яких діти могли безпосередньо поспілкуватися на проблемні теми та обговорити ідеї для своїх проєктів.

Фестиваль намагається охопити усі головні види подачі інформації до користувача: телебачення, радіо, друковані та електронні ЗМІ, аудіовізуальні твори та Інтернет-твори. Тобто поле для реалізації проєктів у учнів дуже широке і кожен, при бажанні, обирає саме той спосіб, який йому більше до вподоби.

Серед номінацій, які запропоновано організаторами: «Кращий телевізійний репортаж», «Краща соціальна реклама», «Краща радіопередача», «Кращий радіорепортаж», «Кращий друкований журнал», «Кращий електронний журнал», «Краща газетна/журнальна публікація», «Кращий соціальний плакат», «Краща анімація», «Кращий фоторепортаж», «Відеофільм», «Відеофільм, знятий з мобільного телефону», «Кращий тематичний сайт», «Кращий авторський блог» та «Кращий вікі-проєкт».

Цей захід реалізується за трьома векторами.

По-перше – це створення медіа-контенту учнями, практика у відео- та фотозйомці, Інтернет-творчість, перші кроки у аналітичній журналістиці та інше. Реалізувати творчі задумки учням допоможуть сучасні пристрої та технології. Це якраз і є перетворення мінусів доступності дивайсів на плюси.

По-друге – це висвітлення актуальних питань, тому що теми, які є складовою фестивалю – це здоровий спосіб життя, проблеми та надії XXI століття, безпечне дитинство тощо. Втілюється ідея поєднання технологій, які цікаві дітям із проблемами, на які вони не акцентували би свою увагу без цього фестивалю. Особливо стосується це молодших класів, світогляд яких тільки формується. Старші класи, на практиці, теж не одразу розуміють сутність проблем. Не називаючи тем фестивалю, я запропонував їм самим придумати для себе теми. Очікувано, спочатку теми були доволі банальними, які стосувалися якихось шкільних не глобальних проблем, але під час обговорення, учні дедалі більше розуміли, що варто робити акценти на більш гучних проблемах: наркоманії, алкоголізмі, порушенні якихось моральних та етичних норм тощо. І дійсно, можливо на початку ця тема для них є далекою, але під час роботи вони все більше і більше заглиблюються в неї і розуміють її проблематику. А та форма, яку пропонує фестиваль, робить це розуміння більш доступним для учнів та сучасним.

Ну і звичайно, що третім вектором є обмін досвідом учнів з України та Росії. У наших східних сусідів такий предмет як «Медіакультура» вже давно і активно викладається у школах, у деяких навіть з перших класів, тому нам було цікаво, наскільки вони підкуті в аспекті створення аудіовізуального продукту. Матеріал українських школярів відрізняється своєю нестандартністю, оригінальністю, за якою, можливо, можуть ховатися певні технічні помилки, які припустилися через нестачу досвіду.

Користь цього проекту ще й в тому, що для багатьох учнів стимулом є перемога та отримання певної винагороди за свою працю. Предмет „Медіа культура” викладається як спецкурс і не завжди оцінка грає першочергову

роль для учнів. Саме тому, конкурс проектів у номінаціях медіа фестивалю стимулює до того, щоб зробити проект конкурентноспроможним.

Організаторами медіа фестивалю є Установа Російської академії освіти "Інститут змісту і методів навчання", Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації, Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Управління дошкільної та загальної освіти Департаменту освіти міста Москви, Асоціація кіноосвіти і медіапедагогіки Росії, школи м. Москва, Запорізький Січковий колегіум, ЗОЦ НТТУМ „Грані”.

Звичайно, нам хотілось би, щоб ідеї медіафестивалю вийшли за межі Запорізької області. Тому що одне діло – це порівнювати зроблені проекти з російськими однолітками, а інше – це побачити проблеми своєї країни та показати шляхи виходу з цих проблем. Можливо, для сучасної України такий формат був би більше логічним.

Практика показала, що предмет „Медіакультура” значно підвищує інформаційний та телекомунікаційний рівень сучасного учня і тому поширення курсу є пріоритетним напрямком у сучасній освіті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Енциклопедія електронних мас-медіа. У 2 т. Мащенко І.Г. – Запоріжжя: Дике Поле, 2006.
2. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні. електронний ресурс http://www.ispp.org.ua/bib1_2.htm
3. Медіаосвіта // Енциклопедія освіти /акад.. пед. наук України; головний ред.. В.Г.Кремень. 0 К.: Юрінком Інтер, 2008. - с. 481- 482.
4. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. — Київ: Центр вільної преси, 2012. — 352 с.
5. Медіа-фестиваль для учеників, 2012-2013. Електронний ресурс <http://wiki.ciit.zp.ua/>